

Рекомендовано на засіданні
кафедри охорони праці та
навколишнього середовища
протокол № 1 від 28.08.2025 р.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ

СИЛАБУС

I, II семестр 2025/2026 навчального року

Освітній рівень перший (бакалавр)

263 Цивільна безпека

Безпека та охорона праці на залізничному транспорті

Лекції та практичні заняття згідно розкладу за посиланням <http://rasp.kart.edu.ua>

КОМАНДА ВИКЛАДАЧІВ

Григор'єва Євгенія Сергіївна, проводить лекційні та практичні заняття з курсу.

Контакти: моб.тел. +380504013391 e-mail biletska@kart.edu.ua; 77beletskaya@ukr.net

ВЕБ-СТОРІНКИ КУРСУ:

Веб сторінка курсу: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15784> / 1 семестр

Корисні посилання:

<https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>

<https://www.who.int/>; <http://zakon.rada.gov.ua/>; <https://www.iso.org/standard/63787.html>

https://www.drs.gov.ua/state_supervision/departament-pravovoyi-roboty-derzhavnogo-naglyadu-ta-kontrolyu/

<http://www.dsns.gov.ua/>; <https://snriu.gov.ua/>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>

<https://phc.org.ua/pro-centr>

<https://zakon.rada.gov.ua/go/v2781323-16>

<https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1620>

https://mof.gov.ua/storage/files/shodo_zalucheny_vn_auditu.doc

Метою вивчення дисципліни **Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці** є формування у майбутніх фахівців з вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових і організаційних питань державного нагляду в галузі охорони праці, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

Завданням дисципліни **Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці** є навчити здобувачів:

- користуватися в практичній діяльності нормативними документами з нагляду за охороною праці;
- планувати роботи з охорони праці на підприємстві;
- обґрунтовувати вимоги щодо безпечного ведення робіт, безпечності виробничого обладнання;
- організувати роботи з нагляду за станом охорони праці на підприємстві;
- формувати вимоги до персоналу з професійної придатності та професійної підготовленості;
- розробці заходів щодо зменшення порушень нормативно-правових актів з охорони праці;
- розслідувати причини нещасних випадків;
- проводити навчання з охорони праці;
- проводити внутрішній аудит охорони праці на підприємстві.

В результаті вивчення дисципліни **Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці** здобувачі повинні:

знати:

- ✓ взаємодію органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами;
- ✓ діяльність спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці;
- ✓ діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці;
- ✓ діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки;
- ✓ діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки;
- ✓ діяльність спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці;

- ✓ форми аудиту з промислової безпеки і охорони праці, об'єкти аудиту;
- ✓ правове регулювання аудиту з промислової безпеки і охорони праці;
- ✓ повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці;
- ✓ основні поняття у галузі охорони праці;
- ✓ систему державного нагляду в сфері охорони праці;
- ✓ основні законодавчі акти про охорону праці;
- ✓ нормативно-правові акти з охорони праці;
- ✓ управління охороною праці на державному і галузевому рівнях;
- ✓ громадський контроль з охорони праці;
- ✓ відповідальність за невиконання вимог з охорони праці;
- ✓ відшкодування збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я та моральних збитків;
- ✓ навчання з питань охорони праці при підготовці працівників, при їх прийнятті на роботу та в період роботи.

Вміти:

- ✓ використовувати законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці стосовно здійснення державного нагляду;
- ✓ проводити внутрішній аудит підприємства;
- ✓ організувати здійснення наглядових заходів на виробництві;
- ✓ визначити коефіцієнт частоти травматизму для конкретних умов на основі даних щодо травматизму і кількості працюючих;
- ✓ визначити вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці в межах функціональних обов'язків фахівця кваліфікаційного рівня «бакалавр»;
- ✓ визначити вимоги щодо навчання працівників з урахуванням їх функціональних обов'язків.

Сучасне суспільство зараз займає таку позицію, що кожна людина самоцінна і унікальна, а її здоров'я становить основне багатство будь-якої держави.

У високорозвинених країнах категорія «професійне здоров'я працівника» на тепер розглядається як економічна цінність поряд із прибутковістю виробництва. І вважається необхідною умовою оцінювання високого трудового потенціалу. Є показником культури і вагомим чинником в питанні ефективності державного управління.

До того ж, залізничний транспорт належить до **об'єктів критичної інфраструктури** нашої держави і тому потребує підвищених вимог щодо питань безпеки життєдіяльності.

До того ж, залізничний транспорт є одним із пріоритетних галузей економіки України.

Курс **Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці** формує у студентів науково обґрунтовану (теоретично і на практиці) і цілком свідому відповідальність за особисту та колективну безпеку.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо Вас цікавлять питання аудиту з охорони праці відповідно до міжнародних

норм, проблеми здійснення контролю за дотриманням на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного стану та охорони навколишнього середовища; організації проведення санітарно-гігієнічної експертизи стану виробничих об'єктів контролювати своєчасне проведення необхідних випробувань і технічних оглядів устаткування; питання контролю за станом умов та безпеки праці на робочих місцях.

Бажаєте опанувати вміння розробляти проекти наказів чи розпоряджень з питань охорони праці; в умовах виробничої діяльності для організації робочих місць відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці вміти складати звіти з питань охорони праці – курс саме для Вас!

Огляд курсу

Курс **Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці** вивчається протягом двох семестрів і дає студентам глибоке розуміння проблем безпеки діяльності людини у різних сферах її діяльності.

Забезпечує надійну основу для швидкої адаптації на першому робочому місці при працевлаштуванні на виробництві будь-де в Україні, за необхідності – в європейських країнах, будь-яких країнах американського, австралійського континентів та азійських країнах.

Курс **Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці** складається:

✓ у I семестрі – з однієї лекції та практичного заняття один раз на два тижні;

✓ у II семестрі – з однієї лекції та двох практичних занять на два тижні.

Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями, відеоуроками та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії або в дистанційному форматі.

На практичних заняттях студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Навчання відбувається у синхронному та асинхронному режимі.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка має бути завершена до початку наступного практичного заняття. Під час обговорення ми запропонуємо вам критично поміркувати та проаналізувати відомі технічні рішення систем безпеки,

що використовуються в Україні та європейських країнах. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів - ми хочемо знати, Вашу думку з наведених нижче питань! Приклади питань для обговорення доступні на слайдах відповідних презентацій.

Перелік питань для обговорення:

- ✓ Повноваження органу державного нагляду (контролю).
- ✓ Права і обов'язки суб'єкта господарювання.
- ✓ Акредитована лабораторія будь-якої форми власності.
- ✓ Введення в експлуатацію нових і реконструйованих об'єктів виробничого та іншого призначення.
- ✓ Виконання робіт підвищеної небезпеки.
- ✓ Координація діяльності щодо додержання на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності чинного законодавства, правил, стандартів, норм, положень, інструкцій з охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного стану та охорони навколишнього середовища.
- ✓ Звіти з питань охорони праці.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

I семестр

- Державний нагляд (контроль): основні принципи, вимоги та заходи зі здійснення.
- Державний нагляд (контроль): інтегрована автоматизована система, розпорядчі документи та повноваження.
- Організація та здійснення державного гірничого нагляду, державного нагляду (контролю) у сфері промислової безпеки та охорони праці.
- Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці.
- Державний нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки.
- Формування та реалізація державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії.
- Державна інспекція України з питань праці.
- Контроль за додержанням законодавства про охорону праці на регіональному та місцевому рівнях.

II семестр

- Форми аудиту з промислової безпеки і охорони праці. Об'єкти аудиту. Світовий досвід.
- Правове регулювання аудиту з промислової безпеки і охорони праці.
- Порядок проведення аудиту з промислової безпеки і охорони праці
- Проведення внутрішнього аудиту підприємства.
- Документація з охорони праці підприємства.
- Добровільні об'єднання громадян з охорони праці. Професійні спілки як

громадський орган контролю за охороною праці.

- Комісія з питань охорони праці підприємства.
- Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці.
- Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

I семестр

- Повноваження та обов'язки органу державного нагляду (контролю).
- Порядок функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей.
- Нагляд і контроль у сфері ліцензування.
- Методика категоризації об'єктів критичної інфраструктури.
- Способи здійснення державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки
- ЗУ про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку, проєкт ЗУ Про радіаційний захист
- Подання дозвільних документів онлайн: реєстрація декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці (первинна, оновлена); видача ліцензії (зупинення та відновлення її дії, анулювання ліцензії повністю) на провадження деяких видів діяльності
- Розробка плану роботи з ОП на перший квартал нового року.

II семестр

- Аудит з промислової безпеки і охорони праці за міжнародними стандартами ISO.
- Державна експертиза умов праці.
- Алгоритми запровадження систем управління ОП в Україні і в світі.
- Методичні основи для проведення внутрішнього аудиту з ОП.
- Принципи розробки плану внутрішнього аудиту й опитувального листа.
- Стан аудиту з промислової безпеки у провідних країнах світу.
- Проведення внутрішнього аудиту з ОП на основі методу кейсів.
- Документація, яку повинен вести працівник служби охорони праці.
- Завдання і функції технічної інспекції профспілок
- Положення про комісію з питань охорони праці підприємства.
- Розробка методів мотивації та стимулювання роботи з охорони праці на підприємстві.
- Системи менеджменту охорони здоров'я та безпеки праці.
- Положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці. Мотивація та стимулювання роботи з охорони праці на підприємстві
- Нормативно-правове забезпечення діяльності уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, що виставлена за 100-бальною шкалою, має бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО - 5	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ - 4	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно - потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Індивідуальні завдання.

Змістом дисципліни **Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці** передбачено виконання курсової роботи у II семестрі навчального року.

№ п/п	Зміст	Максимальна кількість балів, %
1.	Вступна частина. Нормативні посилання.	10
2.	Теоретична частина: розроблення план-графіку внутрішнього аудиту підрозділу; розроблення контрольного листа аудиту; розроблення опитувального листа аудиту	20
3.	Практична частина: - оформлення протоколу невідповідності для всіх виявлених випадків недотримання вимог з охорони праці; - складання звіту про аудит.	30
4.	Захист КР	40
	Всього	100

На початку семестру викладач надає теми і закріплює їх за відповідними здобувачами.

Для здобувачів ЗФЗО передбачено виконання контрольної роботи у I та II семестрі. Стислий зміст КР I семестру полягає у наступному:

- I. Охарактеризуйте основні принципи держнагляду (контролю) за схемою.
- II. Дайте визначення інтегрованій автоматизованій системі державного нагляду (контролю).
- III. Наведіть у вигляді схеми короткий зміст про відомості, який має містити інтегрована автоматизована система держконтролю.
- IV. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей стосовно гармонізації українського законодавства у сфері ядерної безпеки із європейським (див. проєкт Закону України «Про радіаційний захист»). Провести порівняльний аналіз щодо впливу на сферу інтересів основних груп, на які проблема гармонізації законодавства України в питаннях співробітництва України та ЄС у сфері ядерної безпеки справляє вплив.
- V. Цифровізація дозволів для бізнесу. Платформа "єДозвіл". Послуги для отримання ліцензій та декларації у сфері охорони праці, подання дозвільних документів онлайн.
- VI. Державна регуляторна служба. Яким чином здійснюється нагляд і контроль у сфері ліцензування.

Зміст КР II семестру.

Потрібно скласти План аудиту підрозділу (підприємства) за наступним порядком:

- перша частина (до 30 % від загального об'єму) складається із вступної частини, яка може містити, визначення, нормативні посилання, обґрунтування за потреби;
- друга частина (до 40 % від загального об'єму) містить теоретичні відомості стосовно розроблення план-графіку внутрішнього аудиту підрозділу, розроблення

контрольного листа аудиту, розроблення опитувального листа аудиту;

- третя частина (до 30 % від загального об'єму) потрібна містити оформлення протоколу невідповідності для всіх виявлених випадків недотримання вимог з охорони праці та складений звіт про аудит.

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання безпечного існування людини в різних сферах діяльності.

Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей.

Питання, хоча й заохочуються, але не оцінюються в цьому блоці.

Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості.

Максимальна сума становить 15 балів.

Практичні заняття:

Максимальна сума становить 60 балів за модуль.

Модульне тестування:

Оцінюється за вірними відповідями на тестові модульні питання. Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.

Залік (I семестр), іспит (II семестр):

Здобувач отримує залік за результатами 1-го та 2-го модульного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає підсумковий із заліку бал.

Здобувач отримує іспит за результатами 1-го та 2-го модульного контролю шляхом накопичення балів.

Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, відповівши на питання викладача (пройти екзаменаційне тестування). Підвищити власні результати здобувач освіти має право, якщо отримані ним бали менше, ніж оцінка E, а також оцінки D та B.

Модульний контроль – це комп'ютерне тестування наприкінці модуля, яке містить завдання по всьому вивченому за модуль матеріалу.

Команда викладачів:

Григор'єва Євгенія Сергіївна, к.т.н.

<https://kart.edu.ua/staff/grigor-ieva-ievgenija-sergiivna>

Старший викладач кафедри охорони праці та навколишнього середовища.

Коло наукових інтересів – менеджмент охорони здоров'я та безпеки праці, управління трудовими відносинами, професійні та виробничі ризики, охорона праці, екологічні кризи сучасності, екобезпека.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>. Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їхньої залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Особливістю навчання студентів з обмеженими можливостями в інтегрованому колективі є те, що, сприймаючи їх як рівних, до них висуваються такі ж вимоги, як і до інших студентів. Допомога при адаптації студента з обмеженими можливостями до умов навчання та надання йому підтримки відбувається шляхом організації супроводу їхнього навчання. Супровід навчання в нашому виші передбачає конкретні методи, засоби, прийоми та форми організації взаємодії викладача і студента з обмеженими можливостями.

Майстерність викладачів нашого вишу полягає в умінні вибрати такі технології, принципи і методи навчання, які сприяють розвитку творчості студента як здорового, так і того, що має обмежені можливості, формуванню самосвідомості, а також процес навчання роблять і цікавим, і захоплюючим.

Адаптація студентів з обмеженими можливостями в умовах інтегрованого навчання стосується впливу як суб'єктивних, так і об'єктивних чинників. Особливу увагу у нашому виші приділяють студентам-першокурсникам. Це обумовлено тією різницею між організаційною моделлю навчання у школі та у вищому навчальному закладі.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/>
<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15784>